N°. 74. 1846.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 25 Junij.

AFKONDIGING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, ontvangen hebbende eene missive van den Heer Controleur der Directe Belastingen alhier, van den 22. Junij 1846, N°. 216.

Maken bij deze aan de ingezetenen dezer Stad bekend, dat het aanvullings-kohier, Litt. A, N°. 9, van de Belasting op het Personeel, over het Dienstjaar 18⁴⁵/₄₆, op den 5. Junij jl. door Z. Exc. den Heere Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie, is executoir verklaard en ter invordering aan den Ontvanger overgegeven, zullende dus een iegelijk, na bekomen kennisgeving van zijnen aanslag, verpligt zijn, dien in voege als daarbij in overeenstemming met art. 44 der Wet zal zijn opgegeven, te voldoen, op poene van parate executie, terwijl de zoodanigen, die hun aanslag-billet niet hebben ontvangen, zich van een dubbel van hetzelve kosteloos ten Kantore des Ontvangers zullen kunnen voorzien, en zij, die zouden vermeenen dat de aanslag niet overeenkomstig is met hunne opgave of met de plaats gehad hebbende taxatie, opneming en telling, zich deswege zullen kunnen beklagen, binnen den tijd van drie maanden na de afkondiging des Kohiers.

En opdat niemand hieromtrent onwetendheid voorwende, zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd.

BREDA, den 24. Junij 1846.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, ontvangen hebbende eene missive van den Heere Controleur van 's Rijks Belastingen alhier, van den 22 Junij 1846, N°. 216, ten geleide van het op den 9. Junij jl. executoir verklaarde vierde kwartaals Kohier der Patenten, over het Dienstjaar 1845/6.

Brengen ter kennisse van de belanghebbenden, dat hetzelve Kohier op heden ter invordering aan den Heer Ontvanger der Directe Belastingen alhier, is uitgereikt.

BREDA, den 24. Junij 1846.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten Junij.

De kamer van afgevaardigden heeft den 20sten Junij de begrooting van ontvangsten voor 1847 met 239 tegen 13 stemmen aangenomen. Eenige daarop voorgestelde amendementen zijn verworpen of weder ingetrokken, zoo als een van den heer *Liadières*, tot vermindering van het zegelregt der dagbladen en een van den heer *de Beaumont*, tot het heffen van een regt van overgang op de inschrijvingen op het grootboek der openbare schuld. Bij gelegenheid van dit laatste amendement, is het aanhangig voorstel omtrent de conversie der 5 percents renten weder ter sprake gekomen, doch tevens gebleken, dat de meerderheid der daarvoor benoemde commissie zich tegen dat voorstel heeft verklaard, en dat men de behandeling daarvan ook weder dit jaar op de lange baan heeft weten te schuiven. De tegenwoordige zitting der kamer van afgevaardigden kan toch als geëindigd worden beschouwd.

Heden houdt de kamer nog eene zitting voor het onderzoek van petitien, en zal nog eene laatste den 6den of 7den Julij houden, als de kamer der pairs haren arbeid ten einde gebragt heeft.

De tegenwoordige zitting heeft korter dan die der vorige jaren geduurd, namelijk maar ruim zes maanden. In dien tijd is de kamer 30 malen in de bureaux en 131 malen in openbare zitting vereenigd geweest. »Op geen tijdstip" — zegt het *Journal des Débats* — »sedert 1830 kan men zeggen, hebben de vereenigde liberale en legitimistische opposition zoo dikwijls en met zoo veel hardnekkigheid kabinetskwestien gesteld als in de tegenwoordige zitting. Door de vastheid en eenheid der behoudende partij zijn niet te min die kwestien altijd met eene groote meerderheid en zonder dat zij eenigen twijfel bij iemand konden overlaten, beslecht geworden; de stemmingen hebben in 't geheim plaats gehad, of bij afdeelingen, altijd op het verlangen van de oppositieleden zelve. Onder de staatkundige discussien bekleedde die van het adres eene eerste plaats; zij heeft zeventien zittingen geduurd; zesmalen heeft de kamer daarbij uitspraak gedaan, zoo over de buitenlandsche als binnenlandsche staatkunde van het kabinet, en telkens, bij de buitenlandsche kwestien nog meer dan bij de binnenlandsche, verklaarde de meerderheid zich voor het kabinet."

Zeven en veertig ontwerpen heeft de kamer gedurende hare tegenwoordige zitting aangenomen; daaronder bekleeden eene voorname plaats die over het handelstraktaat met Belgie; de gevraagde buitengewone credieten voor het departement van marine, ten bedrage van 93 millioen fr.; de buitengewone en supplementaire credieten over de jaren 1845 en 1846; de wetten tot daarstelling der spoorwegen van Bordeaux naar Cette, die naar de westelijke departementen, van Dyon naar Muhlhausen, van St. Dizier naar Gray, en die van het centrum; voorts de beide staatsbudgetten.

— Het vroeger medegedeelde berigt dat de hertogin-weduwe van Orleans zich naar Engeland zou begeven, om bij den doop van de jonggeborene engelsche Prinses tegenwoordig te zijn, wordt tegengesproken. Ook het gerucht van eene reis des konings naar Engeland schijnt zich niet te bevestigen. Alleen de Prinsen zullen zich daarheen begeven.

— Latere berigten uit Rome bevestigen het in ons vorig nommer vermeld telegraphisch berigt betrekkelijk de benoeming van den nieuwen Paus. Het is de kardinaal *Mastaï-Ferretti* (niet *Bernetti*), die in eene voor weinige maanden in het licht gegevene lijst van kardinalen, onder die van de orde der priesters voorkomt en daar genoemd wordt: *Johannes Maria* graaf *de Mastaï-Ferretti*, geboren te Sinigaglia (eene stad in den Kerkelijken Staat, in de legatie Urbino) den 13 Mei 1792, bisschop van Imola, voor zijne benoeming van kardinaal in petto gehouden den 23sten December 1839, en wiens benoeming als zoodanig is afgekondigd den 14 December 1840.

De nieuwe Paus is door eene zoo het schijnt eenstemmige keus der kardinalen, tot den Heiligen Stoel geroepen geworden. Het *Journal des Débats* zegt wegens deze verkiezing:

»Het conclave heeft slechts twee dagen geduurd. Na den 14den Junij geopend te zijn, was het reeds den 16den geëindigd. Slechts zelden heeft zulk eene vergadering zoo kort geduurd. Men zegt, dat de staatkundige toestand van den Kerkelijken Staat en de noodzakelijkheid om een einde te maken aan eene gespannene verwachting, die in verontrustende gisting kon ontaarden, de beslissing der kardinalen hebben verhaast. De nieuwe Paus wordt geacht van eenen gematigden, verzoenenden geest bezield te zijn, en zijne benoeming wordt algemeen toegejuicht.

»De kardinaal *Mastaï-Ferretti* neemt bij het beklimmen van den stoel van den H. *Petrus* den naam aan van *Pius IX*. Hij is slechts vier en vijftig jaren oud, en dus een der jongste Pausen, die immer benoemd zijn geworden. Die omstandigheid moet als een gelukkig voorteeken worden beschouwd. Men heeft dikwijls aan de kardinalen verweten, dat zij hunne keus alleen uitbragten op mannen, wier ver gevorderde leeftijd hun geene groote werkzaamheid meer toeliet. Die gewone voorspelling is ditmaal gelukkig gelogenstraft,

»In Italië bestaat een spreekwoord, hetwelk van de Pausen zegt: *non videbis annos Petri*, waardoor men te kennen wil geven, dat de regering van geenen Paus het tijdperk van vijf en twintig jaren bereiken zal, gedurende hetwelk *Petrus* den zetel te Rome bekleed heeft. Hopen wij, dat ook deze voorspelling zich niet verwezenlijken zal, en dat Paus *Pius IX* den invloed, dien zijn hoog standpunt hem geeft, gebruiken zal om den geestelijken vrede in de katholijke kerk te handhaven en aan den Staat, die aan zijn wereldlijk gezag is toevertrouwd, de verbeteringen te schenken, waaraan deze zoozeer behoefte heeft."

Een ander blad doet opmerken, dat ook Paus *Pius VII*, om zijnen tegenstand tegen *Napoleons* heerschzucht beroemd, vóór zijne verheffing tot Paus, bisschop van Imola was en door de kardinalen bij acclamatie verkoren werd. Het is waar, dat deze keuze onder oneindig moeijelijker omstandigheden dan de tegenwoordige plaats had.

— De openbare dienst op den noorder-spoorweg is den 20sten georganiseerd voor de stations van Pontoise, Creil, Clermont, Amiens, Arras, Rijssel, Douai en Valenciennes. Er zullen voorloopig dagelijks vier konvooijen van Parijs vertrekken; eene des morgens te zeven uren, gaande tot Valenciennes en in correspondentie met de dienst op Gent en Brussel; eene andere, ten tien ure, gaande tot Amiens; eene derde, om twaalf uren des middags, gaande tot Rijssel en Valenciennes; ten vierde een postkonvooi, gaande des avonds om zeven ure van Parijs tot Brussel, welke dienst in den loop der volgende maand zal ingerigt worden.

— Te Villeneuve-les-Charlesville, in het arrondissement van Epernay, departement van Marne, is een droevig ongeluk door eene onvoorzigtigheid veroorzaakt geworden.

De Heer *X*... ziet eene duif op het rietendak van een huis zitten, en haalt zijn geweer om er die af te schieten; een zijner buren ontraadt hem zulks, uithoofde dat het schot, bij de zware droogte, ligtelijk brand zou kunnen stichten; desniettegenstaande vuurt hij af, en de brandende prop ontsteekt werkelijk het rieten dak; de onvoorzigtige doet nu wel al het mogelijke om den door hem gestichten brand te blusschen, hij haalt in allerijl een emmer water en beklimt het dak; maar het was te laat, het gansche huis stond weldra in volle vlam, de brand strekt zich uit tot de naburige, insgelijks met riet bedekte huizen en in weerwil van al de pogingen der ingezetenen van het dorp, zijn vijf zoodanige huizen weldra de prooi der vlammen. Eene boerderij en de kerk zijn mede zwaar beschadigd, bovendien heeft men het omkomen van een twintigjarig dienstmeisje te betreuren. Zij is het slagtoffer geworden van hare trouwhartigheid; eenige papieren van waarde van haren meester wenschende te redden, begaf zij zich op nieuw in het reeds brandend huis, maar naauwelijks is zij er binnen, of het dak stort over haar in, en in den vuurpoel vindt zij den dood.

— In den nacht tusschen den 29sten en 30sten Mei is te Smirna een vreeslijke brand uitgebarsten. Ten half vier ure des morgens barstte het vuur uit in een hoop brandhout, liggende in de nabijheid van den bazar van Arasta. De verliezen door dezen brand veroorzaakt zijn aanzienlijk; behalve 40 omvergehaalde winkels, om den voortgang der vlammen te stuiten, zijn 320 andere winkels, eene moskee en een khan in den asch gelegd. Men is het vuur aan den Bit-Bazar meester geworden.

— Tijdingen uit Bombay van den 12den Mei houden in, dat overal in Britsch Indie eene volkomene rust heerscht, doch dat in de stad Lahore een volksoploop heeft plaats gehad, die echter spoedig was gestild. De aanleiding daartoe was geweest, dat een Britsche schildwacht eene kudde vee willende wegdrijven, twee koeijen met zijne bajonet gekwetst had. Het volk, in welks oog het hoornvee heilig is, was over deze daad woedend geworden, en had de Engelschen met steenen geworpen, waardoor een Engelsch bevelhebber doodelijk gekwetst was. De Engelsche bevelhebber had dadelijk strenge maatregelen van bedwang genomen en tevens aan de hoofden der bevolking onder 't oog gebragt, dat geenerlei doel had bestaan, om de ingezetenen in hunne godsdienstige overtuiging te kwetsen. Daardoor was de rust hersteld. Een bramin echter, die het volk tegen de Engelschen had opgeruid, was opgehangen en nog een ander priester der Sikhs zou de doodstraf ondergaan. — Er waren Britsche troepen naar Kote-Kongra, eene der vestingen in het rijk van Lahore, welks gouverneur weigerde zich aan de Engelschen over te geven, opgetrokken.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 120,35; 3 pCt. 86; Nap. r. 102,90; Spanje 3 pCt. 37⅞; Rom. L. 100¼.

BELGIE.

BRUSSEL, den 23sten Junij.

De kamer der vertegenwoordigers beraadslaagt nog over de suikerwet en heeft er nog een paar artikelen van aangenomen.

— Eergisteren heeft te Luik het aangekondigd jubileumfeest van de H. *Juliana* plaats gehad. Reeds vroeg in den morgen had de stad een feestelijk aanzien; van alle zijden van Belgie en omgelegen landen stroomden scharen pelgrims de stad binnen, en werden nog eene menigte menschen over den spoorweg aangevoerd. Ten acht ure toog een lange rij van rijtuigen, waarin de vreemde prelaten gezeten waren, te midden der ontelbare menigte, naar de kerk van St.-*Martin* om er de Hoog Mis bij te wonen, en deelden onder weg den zegen uit. De kerk was prachtig versierd; twee bisschoppelijke troonen waren er opgerigt, een voor den Apostolischen nuntius Mgr. *de San Marzan*, Aartsbisschop van Ephese, die de mis bediende, de ander voor den bisschop van Luik. Ten half elf ure begon de groote processie, welke geopend werd door een detachement jagers te paard, het burger-muzijkgenootschap, een aantal kleine in 't wit gekleede kinderen, liederen ter eere der H. Maagd aanheffende, voorts kwamen eene menigte leden van een aantal broederschappen, allen met hunne banieren, in 't fransch en vlaamsch het *Ave Maria* zingende; daarop de reliquien van de H. *Juliana* en van *Eva*, door vier levieten gedragen, vervolgens de schare van priesteren, verscheiden honderden in getal, waaronder men niet minder dan 16 Aartsbisschoppen en Bisschoppen onderscheidde, allen in plegtgewaad; wordende het Sacrament door den bisschop van Luik gedragen. Op het plein van St.-*Lambert* was eene prachtige estrade met een schitterend versierd altaar opgerigt; de estrade werd door de hooge geestelijkheid beklommen, het H. Sacrament aan het volk vertoond, onder het gelui der klokken, het klinken der trompetten, het slaan der trommels, en daarop den zegen aan het neergeknielde volk uitgedeeld, welk tooneel door al deszelfs luister op de menigte den grootsten indruk maakte.

Behalve de bij het jubilé tegenwoordige gezamentlijke Belgische Bisschoppen, merkte men er op: den graaf *Mercy-Argenteau*, Aartsbisschop van Tyrus, de Aartsbisschoppen van Kamerrijk, Rheims, de bisschoppen van Trier, Langres, Nancy, Toul, Chersonnesus, van Irene, Curium, enz.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten Junij.

Bij besluit van den 20sten Junij jl., n°. 44, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

aan *M. A. de Jongh*, op het daartoe door hem gedaan verzoek een eervol ontslag te verleenen als burgemeester der gemeente Waspik;

in deszelfs plaats als zoodanig te benoemen *G. B. H. Schoenmakers*, assessor aldaar;

aan *A. Rant*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag te verleenen als burgemeester der gemeente Oijen en Teeffelen;

in deszelfs plaats als zoodanig te benoemen *J. Lagarde*, assessor aldaar;

— Uit 's Hage schrijft men:

»Men verneemt, dat dezer dagen door Z. M. is bepaald, dat een gedeelte van het te Vlissingen vergaderde eskader zich naar Alexandrië zal begeven, een tweede gedeelte naar de Vereenigde Staten en des noods naar Mexico zal stevenen, en eindelijk, dat een derde gedeelte zich naar Zuid-Amerika en van daar naar Batavia zal begeven. Alle schepen zouden gelijktijdig op den 1sten Julij de reede van Vlissingen verlaten. Z. K. H. Prins *Hendrik* voert het kommando over het eerste eskader. Tegen November wordt Hoogstdezelve in het Vaderland terug verwacht. Z M. de Koning, vergezeld van Z. Exc. den Minister van Marine, zal al de schepen voor hun vertrek in oogenschouw nemen."

— Uit Vlissingen wordt den 20 dezer geschreven, dat dien dag aldaar gearriveerd is Zr. Ms. stoomjagt *de Leeuw*, aan boord hebbende Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden, en dat Zr. Ms. stoomschip *Cerberus* laatstleden Woensdag van de haringvloot aldaar uit zee is terug gekomen.

— Z. H. Mgr. *Grooff* heeft zich eenige dagen te 's Hage opgehouden en gelogeerd bij den H. Eerw. Heer Deken *Siegfried*. Doch Z. H. is thans weder vertrokken, men zegt naar Luik, alwaar het zes-honderdjarig jubilé wordt gevierd. Eenige afgevaardigden der katholijken van Zuid- en Noord-Holland hebben aldaar, als een bewijs van godsdienstige deelneming, een prachtig vaandel met goud geborduurd, overgebragt. Dit vaandel is bij de Heeren *Rietstap en C°.*, in deze residentie vervaardigd.

— De Raad van bestuur van het algemeen burgerlijk pensioenfonds heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat de betaling der pensioenen, geloopen hebbende ten laste van het fonds, en die tot dus verre door de ontvangers van het fonds in de onderscheidene provincien gekweten werden, over het eerste

half jaar 1846 en vervolgens zal geschieden door de zorg van het departement van Financiën, op zoodanigen voet en wijze, als door dat departement nader zal worden bekend gemaakt.

— Volgens geruchten zouden eenige onaangenaamheden, ontstaan met de werklieden in het kamp van *Willem II* nabij Vught, ter zake der vordering van meer loon, het noodzakelijk gemaakt hebben om tot behoud der orde, een regiment lanciers daarheen te zenden.

— Uit 's Hertogenbosch schrijft men van den 22sten dezer:

»Een ontzettend gruwelijke misdaad moet dezer dagen onder het naburig Cromvoirt gepleegd zijn. Zie hier de bijzonderheden, welke men ons daaromtrent berigt heeft. Twee luije vadzige boerenjongens lagen in de rogge, toen een knaapje (men zegt van 7 jaren) daar voorbij kwam, van de school te Cromvoirt naar het ouderlijke huis onder Helvoirt terugkeerende. Zij grijpen het kind aan, slepen het in huis (wie zou het gelooven?) ontkleeden het en slaan het op het naakte ligchaam met brandende houten, die aan den haard liggende waren, zelfs drukken zij het die houten in het vleesch. Toen zij, in hunne woeste balddadigheid, dit menschonteerend werk verrigt hadden, zonder zich door het bitter geschrei van het kind te laten vermurwen, moest het voor zijne laaghartige beulen nederknielen en daar beloven hen niet te verraden, wijl het zulks met zijn leven zou moeten bekoopen. Het kind beloofde alles, kreeg toen verlof zich weder te kleeden en begaf zich schreijend en onder de hevigste smart huiswaarts. Aldaar aangekomen, hield het zich goed, doch toen het des avonds te bed zou gelegd worden ontdekte de moeder zijnen erbarmelijken toestand. Zij begon natuurlijk te vragen, maar het kind verklaarde onder hevig snikken niets te mogen zeggen, *wijl zij het anders kapot zouden maken als hij naar school ging.* De moeder liet het echter niet los en nu kwam de waarheid voor den dag. Men begrijpt ligt dat de ouders zich niet door de belofte van hun kind gebonden achtten.

»Naar wij vernemen is reeds een dier afschuwelijke boosdoeners gevankelijk naar deze stad overgebragt."

— De *Nijmeegsche Courant* behelst het volgende:

» Volgens nadere berigten van 's Heerenberg, is de brand aldaar, op Donderdag den 18den, des avonds ten half 6 ure begonnen, in het achterhuis van zekeren *Cohen*, in de Kellestraat, (wiens huis en meubilair voor eene betrekkelijk groote som was geassureerd, en die bijna alles heeft gered). Het vuur verbreidde zich zoo snel dat, bij de ontoereikendheid der blusschmiddelen, er aan geen redding te denken viel en ieder, zoo veel als mogelijk, op berging van zijn eigendom bedacht was. Spoedig sloeg de brand naar de omliggende huizen over, die in korten tijd in lichtelaaije vlam stonden, en tot welker redding niets was aan te wenden, tot dat weldra de Emmerichsche spuiten, met het brandwezen dier stad, ter redding toesnelden, aan welken spoed en welberadenheid het dan ook is toe te schrijven, dat ten half twaalf ure de woedende brand gebluscht werd. Het huis van den heer *Dietshuizen*, rentmeester van den Graaf *van Hohenzollern*, is het laatste, dat geheel afbrandde. In het geheel zijn 16 meest kapitale huizen en 9 schuren verbrand, welke eene zeer groote oppervlakte beslaan, omdat het stadje 's Heerenberg ruim is gebouwd en elk der in de asch liggende huizen van eenen tuin was voorzien.

»De toestand der ongelukkigen te beschrijven, wier huis en bezitting in een oogenblik verloren gingen, is onmogelijk.

»Het is te verwachten, dat er een streng onderzoek zal ingesteld worden wegens de oorzaak van den brand, vooral daar de geruchten aanleiding geven, dit ernstig te wenschen."

» — Gisteren middag ten half één ure ontstond er brand in het huis bewoond door *Gradus Jansen Geurst*, aan de Breedstraat te Hees, welke zoo spoedig toenam, dat eer eenige hulp kon toegebragt worden, het grootste gedeelte van het achterhuis reeds was afgebrand, en met hetzelve eene koe, twee varkens, eene geit en veel huisraad, eenig hooi enz. eene prooi der vlammen was geworden. De later wel aangebragte hulp deed een gedeelte van het voorhuis behouden, waarin echter zooveel is verbrand, dat de bewoners daardoor in armoede zijn vervallen."

— Den 18den Junij, des avonds, heeft op de Smilde een treurig ongeval plaats gehad. De zaak moet zich op de volgende wijze hebben voorgedragen. Een meisje van ongeveer 16 jaren, *A. B.....*, was tegen den wil der vrouw, bij wie zij diende, in een huis gegaan, waarin kwaadaardige koortsen heerschten. (Deze koortsen schijnen op de Smilde thans nog al vrij ernstig heerschende te zijn.) Toen het meisje terug kwam, wilde hare meesteres haar niet weder in huis nemen, daarop ging zij naar het huis harer ouders, maar ook daar weigerde men haar den toegang. Dien ten gevolge verborg zij zich in eene hooi- of strooibult achter het huis harer ouders, zonder dat deze zulks schijnen geweten te te hebben. De moeder kort daarna eenig gedruisch hoorende, gelastte een' harer zonen de ratten uit het hooi te verdrijven. De zoon aan dit bevel gehoorzamende, bragt zoo doende, naar het schijnt geheel onwillekeurig, zijne zuster met eene spade zulke ernstige wonden toe, dat zij nu reeds overleden is, of althans wel spoedig overlijden zal. Het nader onderzoek der zaak zal gewis nog meerder licht verspreiden.

— Uit Veenwouden schrijft men van den 18den Junij:

»Alhier is de vrouw van eenen arbeider voor eenige dagen gelukkig bevallen van drie gezonde en welgeschapen kinderen, zijnde twee meisjes en een jongetje, die alle drie door de moeder gezoogd worden. Het is opmerkelijk dat dezelfde vrouw voor negen jaren van tweelingen en voor vier en een half jaar ook van tweelingen bevallen is, die allen nog in leven zijn en buiten deze geene andere kinderen gehad heeft."

— De Amsterdamsche bladen vermelden: »Men verneemt met genoegen dat de bedijkingswerken in Noord-Holland met den besten uitslag worden voortgezet. Het westelijk deel is thans geheel omdijkt en grootendeels verkaveld, en zal spoedig ter cultuur worden voorbereid. Het bestuur der Maatschappij tot indijking, had de voldoening den 3den dezer van de aandeelhouders in de eerste negotiatie, groot *f* 500,000, de door hen gekochte duizend bunders land bij loting toe te wijzen, waarvan nu spoedig de bepaalde overdragt zal kunnen plaats hebben, terwijl de gunstige weêrsgesteldheid van het afgeloopen voorjaar de werken zoodanig deed vorderen, dat thans ook het oostelijk deel geheel van de zee is afgesloten, zijnde tevens de groote zeesluis nagenoeg voltooid, en twee belangrijke diepten, waarover de dijken moeten loopen, gedigt."

— Te Leeuwarden heeft den 19den voor de som van *f* 122,500 plaats gehad de aanbesteding van het leggen eens grooten dams ter afsluiting van de geul de Balg bij Ameland, welke geul dit eiland, sints lang, gelijk bekend is, van de binnenzijde ondermijnt, en een zeer aanzienlijk gedeelte van deszelfs beste weilanden, van tijd tot tijd heeft afgescheurd, waardoor de reeds bekrompene bestaanmiddelen van den eilander, op eene treurige wijze, allerbelangrijkst zijn ingekort.

— De kerkeraad der Hervormde gemeente te Tilburg heeft, den 12 dezer, ter vervulling der vacature aldaar, uit een gemaakt twaalf-, zes- en drietal, tot hunnen herder en leeraar beroepen den weleerw. heer d^r. *G. D. J. Schotel*, predikant te Chaam c. a.

— Uit Arnhem schrijft men van den 20sten:

» De dezer dagen, door de hoofd-afdeeling der Geldersche Maatschappij van landbouw, aan de leden rondgezondene mededeelingen en handelingen (N°. 2) bevatten een overzigt van het bederf in de rogge, voor zoover de provincie Gelderland betreft; waarbij de kwaal wordt beschouwd te zijn vijfvoudig, als: de bladen zijn geel geworden en met eene soort van bladzwam bezet; het onderste gedeelte van de aar is mislukt; de aren hebben witte verdroogde toppen; van enkele aren zijn eenige bloempjes afgeknaagd en hier en daar vertoonen zich witte, opgedroogde aren. De eerstgenoemde dezer kwalen was vrij algemeen door de geheele provincie waargenomen, de overige slechts in enkele gedeelten derzelve; echter verwacht men, naar den tegenwoordigen stand van het gewas, eenen middelmatigen, hier en daar, zelfs eenen uitmuntenden oogst."

— De met de landpost ontvangen nommers van de *Singapore Free Press*, loopende tot den 30sten April jl., bevatten de bevestiging van hetgeen reeds vroeger in andere dagbladen is opgenomen, wegens het vermoorden, op last van den Sultan van Borneo Proper, van eenige prinsen, tot de zoogenaamde Engelsche partij behoorende.

Het blijkt namelijk, dat des Sultans broeder, *Radja Moeda Hassim*, die vroeger te Serawak het gezag gevoerd en aldaar het eerst betrekkingen met den heer *Brooke* aangeknoopt heeft, na den afstand van dat landschap aan dien heer, Serawak verlaten en naar Borneo Proper teruggekeerd is.

Aldaar werd hij weldra verheven tot Sultan Moeda, en leefde in schijnbare goede verstandhouding met zijnen broeder, den Sultan, dien hij nu in rang op zijde stond. Onverwachts is hij met de zijnen, op last des Sultans, overvallen en met zijn gezin om het leven gebragt. Een Maleijer, met name *Japper*, in dienst van van zekeren *Pangerang Badroedin*, die zich bij die gelegenheid met de zijnen door middel van buskruid had in den lucht doen vliegen, had daarvan de tijding gebragt, en was door zijnen meester belast geworden met de overbrenging aan den heer *Brooke* van eenen ring, waarvan de Sultan van Borneo Proper zich had meester gemaakt, terwijl het aan den genoemden Maleijer met moeite gelukt was te ontsnappen.

Het schijnt, dat van Borneo Proper naar Serawak bevelen waren afgezonden aan zekeren aldaar wonenden prins, *Pangerang Macota* genaamd, om ook den heer *Brooke* te doen ombrengen.

De meergemelde Maleijer was door den heer *Brooke* met het Engelsche oorlogvaartuig *Hazard* afgezonden en te Singapore aangekomen, ten einde het verhaal te geven van hetgeen hij had bijgewoond.

In verband tot het voorgevallene, had de Sultan van Borneo Proper op de rivier vestingwerken doen aanleggen, ten einde bestand te zijn tegen de aanvallen waarop hij zich van de zijde der Engelschen verwachtte.

PROGRAMMA

DER

SCHUTTERS- EN MUZIJK-FEESTEN

IN DE SOCIETEIT DE

UNIE,

TE

'SHERTOGENBOSCH.

DINGSDAG, 30 JUNIJ 1846.

1°. 's Avonds ten 6 ure aankondiging door het gelui der klokken en lossen van het geschut.

WOENSDAG, 1 JULIJ 1846.

2°. 's Morgens ten 9 ure vergadering in het Societeits-Gebouw, ter verificatie der Mandaten; voorlezing van het Reglement van Orde; onderzoek der verstkomende Schutterij, tot toewijzing der remie.

3°. Ten 10 ure vereeniging op het Stadhuis.

4°. Afhalen van den Schutters-Koning, de Kommissie, het Vaandel, de Konings-Schilden, Prijzen en Premiën, door de Schutterij en Muzijk-Harmonie der Unie, uitgaande met den Praalwagen van af het Societeits-Gebouw, naar het huis van den Schutters-Koning.

5°. Algemeene optogt van af het Stadhuis in de volgende orde:

a. Een detachement Lanciers te paard, een dito Infanterie.
b. Het Muzijk der Stedelijke Schutterij.
c. Eerste helft der deelnemende Schutters-Vereenigingen.
d. Muzijk-Harmonie der Societeit de Unie.
e. Eerste afdeeling, Schutters van de Unie.
f. Den Schutter-Koning der Unie met de Commissie, voorafgegaan door een afdeeling Schutters der Uuie, het Vaandel en Konings-Schilden.
g. Tweede afdeeling, Schutters, Honoraire Schutters-Leden der Unie.
h. Een detachement Garde d'Honneurs te paard.
i. Den Praalwagen bespannen met zes paarden, waarop den bijzonderen prijs van Z. K. H. Prins ALEXANDER der *Nederlanden*, Beschermheer der Handboog-Schutterij de Unie te *'s Hertogenbosch*, den gouden, zilveren en bronzen Medailles en Decoratiën uitgeloofd door de Societeit boven vermeld, en opgeluisterd door groepen kinderen, voorstellende de Edele Kunsten, enz.
k. Een detachement Garde d'Honneurs te paard.
l. Muzijk van het 1e Regiment Lanciers.
m. Tweede helft der deelnemende Schutters-Vereenigingen.
n. Hoornmuzijk van het 6e Regiment Infanterie.
o. Detachementen als boven; gaande: langs het *Hôtel het Parlement*, over den *Hoogen Steenweg*, *Visch-*, *Kruis-*, *Postel-* en *Vughterstraten*, voorlangs het Stadhuis, door de *Kolper-* en *Verwierstraat*, defileren en front maken op het Gouvernements-Voorplein, door de *Peper-*, *Toren-*, *Hinthamer-* en eerste *Nieuwstraat*, naar het Societeits-Gebouw, waar dezelve door de Kommissarissen der societeit zullen ontvangen worden.

6°. Ten 11 ure aanvang van den Wedstrijd en het Bal.

7°. Des avonds $8^1/_2$ ure uitreiking der Prijzen, Decoratie, en Premie door den Edel Achtbaren Heer Burgemeester dezer Stad.

8°. Muzijk; Illuminatie en Vuurwerk in den Tuin.

NB. Indien, door de tegenwoordigheid van Z. K. H. den Prins ALEXANDER der *Nederlanden*, eenige verandering in deze wordt noodig geacht, zal zulks later worden kenbaar gemaakt.

Door welwillende vergunning zal de geheele nacht door, voor de Feestgenooten de Stads-Poorten geopend worden.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 22 Junij.

TARWE en ROGGE met weinig handel, bij gerijven is verkocht. Tarwe: 131 ℔ o. Rost. *f* 335; 127 ℔ p. b. Pools. *f* 332, 335; 120 ℔ n. Vries *f* 260; 122 ℔ mindere dito *f* 261; 129 ℔ n. Mecklenb. *f* 323 in cons.

ROGGE, 124 ℔ o. Stettin *f* 268; 120, 121 ℔ o. Pruis. *f* 260, 266; 118 ℔ Petersb. *f* 248; 121 ℔ o. Pommer *f* 252.

GARST en HAVER zonder handel.

Van BOEKWEIT geen prijzen te noteren, de stemming was slap.

KOOLZAAD in een doen; gedaan nieuw Betuwsch Aveelzaad, mooi van kwaliteit, 48 à 50 P. vl.; op 9 vat in Aug., Sept., Oct. en Nov. 49 P. vl.

LIJNZAAD in een doen, 106, 107 ℔ Egypt. *f* 265.

RAAPOLIE dadelijk en op levering in een doen; per 6/w. *f* 31; Vlieg. *f* 30; Sept. *f* $28^1/_2$ à $^3/_4$; Oct. *f* $28^3/_4$ à 29; Nov. *f* 29 à $^1/_4$; Dec. *f* $29^1/_4$; Mei 1847 *f* $30^1/_4$ à $^1/_2$.

LIJNOLIE per 6/w. *f* $28^1/_2$; Vlieg. *f* $27^1/_2$. HENNEPOLIE per 6/w. *f* 31; Vlieg. *f* 30.

RAAPKOEKEN *f* 56 à 60. LIJNKOEKEN *f* $8^1/_2$ à 9.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 23. JUNIJ 1846.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 9,90 tot *f* 10,60.
Het dito dito Rogge	» » 0,00 » » 7,30.
Het dito dito Boekweit	» » 7,20 » » 7,35.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	» 0,17.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	» 0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	» $0,26^1/_2$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,35.
Een Nederl. pond Tarwe meel	» 0,34.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,17.
Een dito pond Boter	» 0,68.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» 4,00.
Het 1000 Eiken Telhout	» 2,50.
Het 1000 Doof Hout	» 2,00.
De kar Spaanders	» 2,85.
De » Struiken	» 2,70.
De 100 Mutsaard	» 3,00.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (23 *Junij*) waren genoteerd: Ned. $2^1/_2$ pCt. $60^1/_2$; 3 pCt. $72^3/_4$; 4 pCt. $93^{15}/_{16}$; Amort.-Synd. $4^1/_2$ pCt. 100; Handelm. $171^1/_4$; 4 pCt O. Ind. Leening $93^5/_8$; Aand. Rijn-Spoorweg $111^1/_4$; Spanje Ardoin $20^1/_{16}$; dito Onbep. St. $19^3/_4$; 3 pCt. $38^1/_4$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $18^3/_4$; Portugezen te Londen 3 pCt. $50^1/_2$; 4 pCt. $49^5/_8$; Rusland 5 pCt. 106; dito 1828—29 $104^3/_4$; 4 pCt. bij *Stiegl.* $88^5/_8$; Inschr. in Assign. 6 pCt. $66^7/_8$; Certif. van dito $69^1/_2$; Oostenrijk Metalliek 5 pCt. 109; $2^1/_2$ pCt. $60^1/_2$; Weenerbank bij *Goll* $103^3/_8$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.